

Vastaus valtuustoaloitteeseen Uimaranta Maariin

Kaupunginhallitus 27.04.2026
938/12.04.01.00/2023

Valmistelu- ja lisätiedot

vapaa-aikajohtaja Minna Särelä, yhdyskuntasuunnittelupäällikkö Enni Flykt, ympäristötutkimuspäällikkö Carita Forsberg-Heikkilä, liikuntapalveluiden päällikkö Marjo Rantala, ympäristönsuojelupäällikkö Jesse Methner, kaupungin eläinlääkäri-hygieenikko Tiina Tiainen, kaupunginlakimies Johanna Päivärinta, tonttipäällikkö Pekka Söyrlä; etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Valtuutettu Mika Varpio on 3.4.2023 tehnyt aloitteen uimarannasta Maariin. Aloitteen on allekirjoittanut kahdeksan muuta valtuutettua; Outi Iankia, Riitta Ahola, Seppo Ijäs, Eeva Puromies, Tuuli Hirvilampi, Sirpa Hanska, Emilia Mattsson Nortamo ja Pasi Siltakorpi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen käsiteltiin
kaupunkikehityslautakunnassa 15.08.2023 § 110, jolloin
kaupunkikehityslautakunta päätti

1

palauttaa valtuustoaloitteen valmisteltavaksi

2

evästi jatkovalmistelua seuraavasti; Maarin rannasta tehdään vähimmäisvaatimukset täyttävä uimapaikka mahdollisimman edullisesti ja nopeasti. Alueen ympäristö siistitään virkistyskäytön mahdollistamiseksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Porvoon kaupunki palauttaa Maariin julkisen uimarannan. Kaupunkikehityslautakunnan 15.08.2023 § 110 antaman evästyksen mukaisesti kyseessä voisi olla vähimmäisvaatimukset täyttävä uimapaikka.

Porvoon Maarin rannassa on asian edellisen käsittelyn jälkeen tehty maaperätutkimuksia. Näiden tutkimusten perusteella entisen venetelakan alueella on pilaantunut maa-alue, jonka välittömään läheisyyteen tehdyssä valtuustoaloitteessa tarkoitettu uimapaikka sijoittuu (Maarin ranta, Porvoo - Maaperän pilaantuneisuustutkimus, Ramboll Finland Oy, 16.4.2025) . Kohteessa todettiin VNa 214/2007 mukaisen viitearvovertailun perusteella alemman ohjearvon ylittäviä elohopean, lyijyn ja PAH-yhdisteiden pitoisuuksia. Lisäksi todettiin kynnysarvon ylittäviä antimoni- ja arseenipitoisuuksia sekä PCDD/F/PCB-pitoisuuksia. Alempi ohjearvo on pitoisuus, jonka ylittyessä maaperää yleensä pidetään pilaantuneena, ellei aluetta käytetä teollisuus-, varasto- tai liikennealueena tai muuna vastaavana ellei kohdekohtaisella riskinarvioinnilla ole toisin osoitettu. Pilaantuneet maa-ainekset sijoittuvat syvyydelle 0,5–2 metriä. Alue ei näin ollen nykyisellään sovellu aloitteessa ehdotettuun toimintaan, koska lähellä maanpintaa on terveydelle

haitallisia haitta-aineita. Alue voidaan puhdistaa herkemman maankäytön mukaiseksi, jos siihen voidaan varata riittävästi aikaa tai hanketta priorisoidaan ja siihen voidaan osoittaa taloudelliset resurssit.

Ympäristöterveydenhuolto ei tällä hetkellä tutki Porvoonjoen veden laatua, koska joessa ei ole yleisiä uimarantoja. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (177/2008) on raja-arvot uimaveden laadun arviointiin ja luokitukseen. Yksittäisen uimaveden valvontatutkimuksen toimenpiderajat sisämaan uimavesissä ovat seuraavat:

- suolistoperäiset enterokokit 400 pmy/100 ml
- *Escherichia coli* –bakteeri 1000 pmy/100 ml.

Sekä suolistoperäisten enterokokkien että *E.coli* -bakteerien runsas esiintyminen uimarantavedessä kuvastaa ulosteperäistä saastumista ja siten ulosteen välityksellä leviävien tartuntatautien lisääntyttä riskiä. Jos edellä mainitut terveysperusteiset toimenpiderajat ylittyvät, uiminen rannalla on tarpeen kieltää ylityksen ajaksi.

Porvoon jokiveden hygieeniseen laatuun vaikuttavia riskitekijöitä on tunnistettu useita. Näitä ovat jäteveden puhdistamoiden ja pumppaamojen lisäksi haja-asutuksen jätevesihuolto sekä eläintenpitoon liittyvä lannan varastointi ja laiduntaminen. Jäteveden puhdistamokäsittely ei poista vedestä taudinaiheuttajia – osa taudinaiheuttajista voi jopa lisääntyä veden käsittelyn aikana. Lahden jäteveden puhdistamolla on käytössä puhdistetun jäteveden hygienisointi UV-valolla kesäaikaan. Hygienisoinnin teho heikkenee selvästi, kun puhdistetun jäteveden virtaus kasvaa esim. puhdistamolle johdettujen hulevesien määrän lisääntyessä.

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y. on tutkinut joen vedenlaatua ja kuormitusta. Kesällä 2025 toteutettu mittaus tuotti seuraavat tulokset:

- Fosforipitoisuudet olivat erittäin korkeat heinäkuussa, 140-250 µg/l.
- Liukoisen fosfaattifosforin osuus oli suuri.
- Bakteeripitoisuudet olivat erittäin korkeat Porvoonjoen pääuomassa ja Palojoessa.
- *E.coli* –pitoisuudet olivat 1200-24000 pmy/100ml. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa toimenpiderajat yksittäisille sisämaan uimavesivalvontatutkimustuloksille ovat 1000 pmy/100 ml *E. coli* –bakteereille.
- Rautapitoisuudet olivat korkeita (1800-4500 µg/l).
- Klorofyllipitoisuus oli 6,3 = lievästi rehevän veden tasoa.

Näytteenottoja edelsi rankat sateet ja suuret valumat. Ilmastomuutoksen vaikutusten vuoksi ei voida olettaa, että valumia syntyisi tulevaisuudessa nykyistä vähemmän.

Valtuustoaloitteen palauttamisen yhteydessä annetussa evästyksessä käytettiin uimarannan sijaan termiä uimapaikka. Uimarannan ja uimapaikan erot liittyvät esim. siihen, millaisia fasilitetteja kohteesta tulisi löytyä ja mikä taho kaupunkiorganisaatiossa on ylläpitovastuussa kohteesta. Vedenlaadun seuraaminen viranomaisvalvontanäyttein on yleiseen uimakäyttöön tarkoitettulla rannalla aina pakollista. Kummassakin tapauksessa kaupungilla on vastuu kohteen turvallisuudesta.

Riippumatta siitä, toteutettaisiinko Maarin rannasta yleinen uimaranta vai vähimmäisvaatimukset täyttävä uimapaikka, olisi Porvoon kaupunki vastuussa paikan turvallisuudesta sille osoitettuun käyttöön. Vuoden 2025 aikana tehtyjen tutkimusten perusteella Maarin rantaa ei voida pitää turvallisena uimaranta- tai uimapaikkakäytössä, eikä siten aloitteen mukaista uimarantaa tai aloitteen käsittelyssä evästyksenä kuvailtua uimapaikkaa ole mahdollista toteuttaa Maarin rantaan.

Itä-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona toimiva Porvoon museo on antanut Porvoon kaupungille vuonna 2023 lausunnon Maarin uimarantasuunnitelmasta (PoM187/2023, 27.11.2023). Lausunnossa todetaan: "Hankealue sijoittuu kokonaisuudessaan muinaisjäännösalueelle, joka on muinaismuistolain (1963/295) suojelama. Muinaisjäännösalueella kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu kajoaminen on kielletty ilman lain nojalla annettua lupaa." Sijainnin sopivuudesta uimarannaksi todetaan: "Porvoon museo pitää Maarin rantaa erittäin huonona paikkana uimarannalle."

Porvoon museon lausunnosta selviää myös, että uimarantakäytön mahdollistavien muutosten toteuttaminen aiheuttaisi kaupungille merkittäviä kustannuksia arkeologisen täsmäinventoinnista sekä alueen kulttuuriperinnön inventoinnista: "Porvoon museo konsultoi hankkeesta Museovirastoa. Yhteinen näkemys on, että jos hankkeeseen ryhdytään, tulee muinaisjäännösalueella toteuttaa arkeologinen täsmäinventointi mm. kaivamalla koekuoppia, joilla selvitetään, onko hankealueella sellaisia muinaisjäännöksen kuuluvia rakenteita tai maakerroksia, joihin hanke vaikuttaisi. Koekaivaukset tulisi ulottaa myös huoltotien alueelle. Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta on tehtävä vedenalaisen alueen ja ranta-alueen kulttuuriperinnön inventointi, joka tulee tehdä suunnitelluilla rannan muokkaus- ja ruoppausalueilla sekä uusien laitureiden ja muun mahdollisen vesialueen infrarakentamisen alueilla."

Lausunnon antamisen jälkeen Maarin rannan alue on vahvistettu VARK-kohteeksi eli valtakunnallisesti merkittäväksi arkeologiseksi kohteeksi osana Ison Linnanmäen ja Pikku Linnanmäen kokonaisuutta Maarin sataman kanssa. VARK-kohteiden säilyminen pyritään turvaamaan kaikissa olosuhteissa. Maankäytön suunnittelun odotetaan tukevan kohteiden suojelua.

Porvoon kaupunki omistaa aloitteen mukaisen uimarannan maa-alueet. Sen sijaan vesialue on yhteisomistuksessa. Maarin yhteisalueella on Porvoon kaupungin lisäksi kolme muuta omistajaa.

Yhteisaluetta voidaan maa-alueen omistajuuden näkökulmasta käyttää uimarannan tarpeisiin, mikäli muut omistajat eivät sitä erikseen kiellä. Maa-alueella voitaisiin tehdä tarvittavat tutkimukset yms. ilman vesialueen omistajien suostumusta.

Liite
Aloite

Kaupunginjohtaja
Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan vastauksenaan Mika Varpion valtuustoaloitteeseen "Uimaranta Maariin", ja antaa vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.